

Udvalg, og den ærede Forslagsstiller yttrede, at det var i Overensstemmelse med dette Udvalg, at denne Lov nu kom frem i den Form, hvori den her foreligger. Jeg vil dog dertil gjøre den Bemærkning, at der i Udvalget var et Flertal og et Mindretal, at Mindretallets Indstilling var aldeles grundforskjellig fra den her foreliggende Lov, og at Forskjellen netop er den, som synes med uimodstaelig Kraft at maatte frembyde sig, naar man virkelig alvorlig vil tage fat paa Sagen og vil betragte denne Lov som en Reservere, der med Lethed kan sættes igjennem, hvis den større Lov ikke kunde blive det. Jeg tilstaar derfor, det har forundret mig, at den nævnte Omstændighed er gaaet saa spurlost hen, at den ærede Forslagsstiller ikke med et eneste Ord har nævnet, at der var en Minoritet, som havde den rette Opfattelse i saae Henseende. Efter den ærede Forslagsstillers Fremstilling er det af stor Interesse nu at faae dette Punkt om Bortfalg af Præstegaardsjorberne afgjort saaledes, at der kun bliver det mindre Areal paa indtil 2 Lønder Hartkorn tilbage, at Jorden bliver fordelt paa forskjellig Vis, og at det er det, som Lovforslaget tilfigter; men det er dog ganske klart, at Lovforslaget tilfigter noget helt Andet. Den ærede Forslagsstiller sagde, at vi her havde et Punkt, hvorom Alle vare enige; men det er et stærkt Udtryk angaaende en Bestemmelse om, at Præstegaardsjorberne ved Ordningen af disse Forhold kun skulle bestaa af indtil 2 Lønder Hartkorn med Bestemmelsen om 2 Heste og 4 à 6 Køer. Derom ere paa ingen Maade Alle enige. Naar dette Punkt er blevet betragtet i og for sig, har der tværtimod fra flere Sider meget stærkt hævet sig Stemmer derimod. Man har fundet, at det var en uheldig Bestemmelse ikke blot for Præsterne, men ogsaa med Hensyn til Jordbruget i det Hele, om man saa vil i national-økonomisk Henseende. Der er fra forskjellige Sider blevet fremsat Indvendinger imod dette Punkt som et isoleret Punkt; men derimod er det ganske vist, at det blev optaget med som Led i den hele, store Ordning baade af Flertallet og af Mindretallet. Man kan altsaa sige, at det er blevet vedtaget som et Led i den hele Ordning, men ingenlunde som et Punkt, der kunde udbrages, og om hvilket man kunde sige, at der derom maatte være Enighed tilstede. Menigheden florerede ligesaa stærkt om dette som om mange andre Punkter, hvorom man efterhaanden kom til Enighed. Gaar man imidlertid ud fra, at der her virkelig har været en stjern Enighed tilstede, saa er det rigtignok den retteste Maade at bryde denne Enighed paa, naar man, saaledes som Lovforslaget gjør, forlader den Vej, som Mindretallet i Udvalget gif. Hvad vilde nemlig Mindretallet? Det sagde: Lad os succesfult sælge det Overstyndende af Jorberne, naar Embederne blive ledige og Vacancen er udløbet; vi opnaae da de Jordele, vi betragte som væsentlige, nemlig at vi kunne disponere over disse

Jordlodder i større eller mindre Maal, saaledes som vi anse det for rigtigt, og vi søie da til, at Rjøbestummen derfor bliver ved Kaldet. Vi have da ganske vist ikke gjort noget Indgreb i den eventuelle Ordning af Præsternes Indtægter, men det var jo heller ikke vor Mening. Meningen var kun at komme ud over dette ene Punkt, nemlig at hjælpe Præsterne ned fra dette Under, de store Jordef, og til at faae Indtægter paa den bedste Maade. Nu har man imidlertid ved Siden deraf bragt noget helt Andet ind, som selvfølgelig maa forstyrre Enigheden paa det Allerforskrækkeligste, thi man kan dog vanskeligt tænke sig en mere hensynsløs Fremgangsmaade end den at sige: Vi finde det mere passende, at disse Jordef ere paa andre Hænder end Præsternes; derfor sælge vi dem, naar Kaldet bliver ledigt, men vi tage med det Samme hele Kapitalen, og ved den samme gode Leilighed se vi efter, om der er andre Kapitaler, hvilke vi da tage med. Der staar nemlig udtrykkelig i Forslaget, at man, naar et Præstekald er blevet ledigt, vil benytte Leiligheden ikke blot til at opnaae at faae Jorden til at gaa over paa andre Hænder, men tillige til at formindste Embedet ved derfra at borttage baade Indtægten af disse Jordef, som ved nogle Embeder udgjorde næsten al Indtægt og for mange Embeder var en væsentlig Del af den, og tillige andre Kapitaler, hvis der maatte være saadanne. I det oprindelige Lovforslag var der slet ikke sat nogen Grændse for, hvor Meget man skulde tage bort; dette har man ganske vist forandret, idet man har sagt, at der foruden Bolig og Jord skal blive 900 Rd. tilbage; men man tager altsaa Jord bort, saa længe indtil man naaer ned til 900 Rd. Jeg kan ikke tro, at denne Maade at begynde en Reform af den geistlige Lønning skulde vinde Flertal her i Thinget. Hvad angaar det andet Punkt, nemlig at gjøre en Forandring med Hensyn til Jorberne, anser jeg det ogsaa for meget tvivlsomt, om der virkelig her vil være en overveiende Tilbøjelighed til at tage dette som et isoleret Punkt. Jeg holder mig i alt Fald overbevidt om, at der alene kan være Lante om at gennemføre det, naar man bliver enig om ikke at gribe ind i den øvrige Ordning af dette Forhold, men blot foreløbig søger at opnaae dette Gode, at faae Jorberne bragt over paa andre Hænder.

Winther: Den ærede Rigsdagsmænd for Viborg Amts 2den Valgkreds (Ankjer) udtalte sig om nogle Punkter i nærværende Lovforslag og navnlig angaaende den store Ufrihed, der skulde herstede med Hensyn til Bestemmelsen om Udparcellering. Jeg vil dog tillade mig at henlede det ærede Medlems Opmærksomhed paa en Bestemmelse, som staar senere i den samme Paragraf, og som gaar ud paa, at „hvis særegne Forhold tale herimod skal Kirke- og Undervisningsministeren kunne tillade Afvigelse herfra“. Altsaa, hvis der